

in krajevne razmere. Končavši svoje zanimive besede udarijo preč. g. govornik trikrat s pripravljenim zidar-skim kladivom na temeljni kamen, nadaljevaje blizo tako-le: Preden blagoslovim ta temeljni kamen, hočem s kladivom trikrat na njega udariti. Prvič udarim na ta kamen v znamenje, da ga blagoslovim v ta namen, naj bi delavci, ki bodo novo šolo stavili, zdravi na duši in telesu svoje delo opravljali ter končali. Drugi udarec na temeljni kamen pomeni, naj bi se deca, ki bodo to šolo obiskovali, zdravi in čvrsti lepih nauk in potrebnih vednostij učili. In tretjokrat udarim s kladivom v znamenje, naj bi vsi, ki bodo to šolo obiskovali, po priučenih naukih tudi živeli ter se v spoznanjih čednostih vadili. — Pravičnim željam govornikovim pridružimo se tudi mi, le da pristavimo še četrto, naj bi se za novo štiriirazredno šolo preskrbelo tudi potrebno število dobrih, versko-narodnih učiteljev, ki se držé gesla: »Vse za vero, narod in domovino«, kojim je pri podučevanju sv. vera in blaga materinsčina temeljni kamen!

Iz Gotovelj v Savinjski dolini. (Požar.) V tovarni za kamenino in porcelan je 27. septembra ob 1/2.1. ponoči začelo goreti. Kako je ogenj nastal, se ne ve; nekateri so pravili, da iz dimnika. Domači ognjegasci so bili takoj na pogorišču, in njihovemu junaškemu prizadevanju se imata posestnika, gg. Veseli in dr. Serbec v Celju, zahvaliti, da jima ni zgorela cela tovarna. Veselje je bilo gledati, kako vrlo so gasili priprosti ljudje. Vsi so bili tihi in slušali na glas voditelja. Čast, komur čast! Dobro uro pozneje so še le prihitali tudi Zavčani na pomoč. Tovarna je bila zavarovana.

Od Male Nedelje. (Slovo.) Iznenadila nas je novica, da nas zapusti gospod Franc Zacherl, učitelj in vodja našega pevskega zbora. Za odhodnico priredili so mu naši vrli pevci slovesen večer dne 9. septembra v gostilni gosp. Božiča v Radislavcih v zahvalo za njegov preveliki trud in da so mu pri tej priložnosti podarili v spomin svilnati slovenski trak, spremit s srebrno liro. Zabava se je vršila z najboljšim uspehom. Gotovo je moralo vsakega vnetega narodnjaka veseliti razleganje milih, lepih glasov narodnih in umetnih pesmij. Iz dna hvaležnega srca izrekamo tudi na tem mestu nas zapustivšemu gosp. F. Zacherlu presrečno zahvalo za trud z našimi kmečkimi fanti pri podučevanju petja. priznamo pa tudi hvaležno gospodu gostilničarju, ki nam je bil z vsem tako dobro postregel. Precetinski.

Iz Makol. (Ostanki nemškutarije.) Pri nas nemškutarija se zmiraj noče potihniti. Nekateri rogo-vileži se zdaj pa zdaj pokažejo svoje roge. Ker sedaj po trudih nekaterih tukajšnjih narodnih mož drugje nič ne morejo opraviti, pa izobešajo ti po sili Nemci table z nemškutarskimi napisi, kakor n. pr. gospodje Gregoritsch, Mohoritsch. To so vam pristni in rojeni Nemci, ti lčevci, kakor že imena pričajo! No pa o njih rodu se ne bodemo prepirali, ker je stvar že itak jasna, in je dovolj znano, da Nemci nimajo nobenega imena na — ič, da torej tudi naši gospodje gotovo niso nemškega rodu in torej bržčas hočejo, da jih naj prištevamo nemškutarjem. Da pišejo ti gg. lčevci svoje imena vendar po nemškem pravopisu, s tem menda hočejo svetu le pokazati in se pobahati, da znajo nekaj nemški in si mislijo, da so tedaj že tudi pravi Nemci. Bog vé, kedaj bo ljudi te vrste pamet srečala! Naš slov. rojak in po vsem svetu znani učenjak vitez Miklošič, bivši vseučeliški profesor na Dunaju, znal je menda kakih 20 jezikov, kakor slovenskega, francoskega, laškega, angleškega, turškega itd., pa zaradi tega ni bil nikoli ne Francoz, ne Lah, ne Anglež, ne Turek itd., ampak vedno se je spoznal za Slovenca. Če mislijo ti naši po sili Nemci, da so tudi že pristni Nemci, ako znajo malo po nemški zavijati in imajo nad vratmi nemške napise, lahko

se jim pač vsak pameten človek, in tudi Nemeec, smeje Toliko za tokrat!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so bili 2 okt. priučujoči, ko so kardinal Gruša blagoslovili temeljni kamen za župnijsko cerkev v Ottakringu. — Zadnje nedeljo je na Ringu kacih 15.000 delavcev terjalo občno volilno pravico. — Kateket Gušl je zatožil učitelja, ki je pred otroci tajil čudeže; zato pa niso kaznovali učitelja, ampak deželni šolski svet je odstavil kateheta! — Koncem septembra je zborovalo socijalno-politično društvo. Med drugim so se razgovarjali o kmetskem dedinskem pravu.

Češko. Profesor dr. Masařyk misli priobčiti knjižico, v kateri bode razložil vse svoje skušnje v mlado-češkem klubu. — V Trutnovi se je ono nedeljo ustanovilo društvo: »Zveza vshodnječeških Nemcev«, ki bode ponemčevalo pardubiški, choteborski in pilgramski okraj.

Štajarsko. V Gradcu je bil shod avstrijskih notarjev. Minister Madeyski je imenovan častnim članom. — V Gradcu se je ustanovilo društvo katoliških mojstrov. — Na gornjem Štajarskem bojda vlada dela zoper kandidata Walza. Kje je prostost volitev?

Koroško. Dne 27. sept. je v Šmohoru bil izvolen za deželnega poslanca gosp. Janez Huber, pravičen Nemeec. Dobil 54 glasov od 80 oddanih. Slovenci so mu dali 28 glasov in s tem pred vsem svetom pokazali, da mi ne sovražimo poštenih Nemcev. Slava volilec!

Kranjsko. Okrajni šolski svet v Krškem obuja s svojimi naredbami splošno nevoljo med ljudstvom. Ustanavlja vse križem šole in spreminja šolska okolišča zoper voljo občin. — Preteklo nedeljo so slov. socijalni demokrati zopet hoteli imeti shod v Kamniku, pa še so bili manj srečni, kakor ono nedeljo.

Primorsko. Na Goriskem pomanjkuje duhovnikov. S časom bo menda že boljše, kajti na Goriski gimnaziji je letos nad 500 učencev. — Prihodnjo nedeljo bode na volilskem shodu v Šklednju pri Trstu poročal poslanec Nabergoj. — Isterski deželni odborniki dr. Bartoli, dr. Cleva in dr. Gambini so iz odbora izstopili zaradi napadov v časnikih.

Ogersko. V Budapešti so one dni imeli ogerski skofje shod. Posvetovali so se med drugim tudi, kako bodo v bodoče postopali gledé cerkvene politike. Sklenili so, prositi svetlega cesarja, naj ne potrdijo proticerkvenih postav. — Odsek ogerske gosposke zbornice je vsprejel vse proticerkvene predloge. V gosposki zbornici, ki se je sešla 3 okt., pa bojda ne bode vse tako gladko slo.

Vunanje države.

Rim. Kardinal Rampolla je v imenu sv. očeta poslal pismo predsedniku nemškega katoliškega šolskega društva na Dunaju, dr. Gašparju Schwarzu. Papež blagoslavljajo to blagodejno društvo.

Italijansko. V italijanskem ministerstvu ni prave jedinsti, zlasti se Crispi ne more pogajati z Blancom, ministrom vunanjih stvari. — Crispi, do zdaj civilno poročen, dal se je baje cerkveno poročiti; gotovo ne iz verskega prepričanja.

Špansko. V Madridu se je te dni posvetila protestanska cerkev. Cerkvenih slavnostij se je udeležilo nekaj Angležev in kacih sto španskih framasonov. Katoliško špansko ljudstvo pa ta nepotrebna cerkev hudo v oči bóde.

Nemško. V Berlinu so preteklo soboto zaprli 130 topničarskih podčastnikov podčastniške šole ter odpeljali v devinsko trdnjavo. Govori se, da je med njimi nekaj anarhistov, vendar se temu oporeka. Dovolj puntarskega duha pa že imajo, ako predpostavljenih ne spoštujejo.

Rusko. Car je precej nevarno bolan; zlasti se je bati za njegovo življenje, ker neče vzeti nobenega zdravila. — V Varšavi je bilo več hišnih preiskav pri poljskih odličnjakih in so jih več zaprli. Rusi hočejo Poljake siloma porusiti; a sila nikjer ni dobra.

Bolgarsko. V pričo kneza in kneginje je nadškof Varnski blagoslovil dne 30. sept. prvi bolgarski poštni parnik za Crno morje. — Ministra Načević in Radoslavov sta odstopila. Novi minister za javno delo je postal Velčikov in za pravosodje Pešev. — Cankov, ki še vedno ne sme na Bolgarsko in biva v Belemgradu, je izvoljen za poslanca in se je sprijaznil s Stambolovom, seveda zoper kneza.

Turško. Roparjev je v Makedoniji vedno več. Pred kratkim pa se je osnovala četa krščanskih prostovoljcev, katera bo zasledovala te grabeže. Kristjani so sicer s tem zadovoljni, tudi višje oblastvo; toda bati se je, da bodo turška nižja oblastva delala ovire tem stražnikom.

Azija. Japonci pridno popravljajo ladje, ki so bile poškodovane pri zadnji bitki. Japonska armada, ki je Kitajce zmagala pri Pink-jangu, kakor smo pred 14 dnevi poročali, obrnila se je na severno stran in se bliža Mukdenu. Bržčas pa bode zima napravila premirje med Japonci in Kitajci.

Afrika. V Maroku je največ nemirov bilo pri Atlantskih gorah. V prvi vrsti so židovski trgovci morali čutiti jezo razdraženega ljudstva; sploh Maročani nič ne zaupajo tujcem. — Na otoku Madagaskar se ne pripravljajo samo Francozi na boj, ampak tudi Madagasi. Ti-le so dobili nedavno 36 topov z Angleškega, mnogo orožja naročili in izposodili si denarja.

Za poduk in kratek čas.

Kako so umirali nekateri brezverniki.

(Iz „Confession“ par l'Abbé Guillois.)

Boulanger (Bulanž), ki se je proslavil ali bolje rečeno oskrnil s svojo jako brezbožno in zapeljivo knjigo Antiquite dévoilée (odkrita starodavnost), skesal se je na smrtni postelji svojih grehov in hudobij. Poklical je k sebi kanonika Lambert-a od cerkve sv. Honorija, s katerim se je mnogo pogovarjal o verskih rečeh. Skesan in spreobrnjen umrl je Boulanger dne 16. kimoveca 1759. leta.

Leto prej je umrl Bonquer (Bonké), velik učenjak in ud kraljeve akademije znanostij, a tudi vstrajen bogotajec in brezverec. »Največjega duha je z njim akademija zgubila« bile so prve besede znanega d'Alembert-a, ko je zvedel, da je Bonquer mrtev. Ta Bonquer je bil tako nesrečen, da je že zgodaj sv. vero zapravljal. Celo svoje življenje je preganjal s peresom katoliško cerkev. Ko mu je voda že v grlo tekla, usmilil se ga je Večni ter mu poslal znamenitega pridigarja dominikane Laberthanie, ki je v svojih gorečih govorih zopet prižgal v otrpnelem srcu Bonquerovem luč prave vere. Prejšnji nevernik spovedal se je skesano, ali ob enem razložil pred navzočimi pričami tajne uzroke, ki so ga svoje dni na neprava, pogubna pota spravili: »Le pregrešno in strastno življenje me je spravilo ob vero. Ne

Spreobrnitev njegova je bila odkritosrčna in njegova smrt vspešna.

De Longle (Longl), je objavil celo vrsto brezbožnih spisov, med katerimi slovi najbolj »Potovanje po Španiji«. V tej knjigi skoraj ne najdeš strani, na kateri ne bi brezverni pisatelj udrihal po Kristusovi veri in po božjih namestnikih. Ko zboli, začne ga le vest peči in poln skerbij, kaj bo z njim po smrti, pokliče spovednika, on, ki se je že nad štirideset let ogibal spovednice. Skesal se je, prejel sv. zakramente umirajočih ter kmalu izdihnil dušo l. 1807.

Zanimivo je slovo, katero je vzel Toussaint (Toussén) na smrtni postelji od svojega sina. Toussaint izdal je med drugimi tudi znamenito delo »Des Moeurs«, ki je prav za prav poskus moralke ali pravoslovja na brezverski podlagi. Ko ga je pa bolezen vrgla na smrtno posteljo, jela se mu je vest oglašati in poklical je k sebi duhovnika ter prejel sv. zakramente z vidno pobožnostjo. Ob enem je preklel vse svoje zmote, katere je razširjeval v svojih spisih in nagovoril svojega sina, rekoč: »Sin, poslušaj moje zadnje besede. Jaz nisem več daleč od trenutka, v katerem bom poklican na račun z Večnim. Hudo sem ga žalil celo svoje življenje in potreben sem njegove milosti. Kakor tisoče drugih, tako sem posebno tebe pohujševal s svojim slabim izgledom, s svojim brezbožnim življenjem, s svojim nevernim mišljenjem. Mi odpustiš vse to? Hočeš potrebno storiti, da mi tudi Bog odpusti? Si pripravljen, mojim dosedajnim naukom se odpovedati in se boljših poprijeti? Pri živem Bogu, nikdar nisem iz prepričanja preganjal sv. vere v svojih govorih, spisih in knjigah, svoj živ dan nisem iz prepričanja bil nevernik, ampak samo le zavoljo ljudi, ker je v našem času že tako bolj imenitno, bolj gosposko. Poklekni, da prejmeš od mene nevrednega očetovski blagoslov. Združi z navzočimi svojo molitev ter obljubi Bogu, da mojih zadnjih naukov ne boš pozabil in prosi ga usmiljenja!« Dalje ni mogel, življenja nit se mu je pretrgala. Zgodilo se je to l. 1788. (Konec prih.)

Smešnica. A: »Kakšna smrt je najlažja?« — B: »Če zmrzneš; kajti mirno zaspiš, in ko se zbudiš, vidiš, da si mrtev.«

Razne stvari.

(Cesarjev god.) Dne 4. oktobra so milostl. knezoškof v stolni cerkvi v Mariboru ob 9. uri peli veliko slovesno sv. mašo. Bog ohrani, Bog obvaruj nam cesarja, Avstrijo!

(Na god) milostl. knezoškofa Mihaela so peli ob 8. uri v stolni cerkvi v Mariboru preč. gospod stolni prošt Ignac Orožen slovesno sv. mašo, pri kateri je bilo mnogo pobožnih vernikov.

(Slovesna instalacija.) Milostlj. knezoškof bodo prihodnjo soboto, dne 6. oktobra, ob 8. uri slovesno instalirali v Mariborski stolni cerkvi novega stolnega dekana, preč. gosp. Lovrenca Herga. Bog živi!

(Dijaško semenišče) v Mariboru je dobilo lani novo, prostorno kapelo, letos pa so jo zmalali na presno ter so tudi nove klopi postavili va-njo. Milostlj. knezoškof dr. Mihael Napotnik pridejo prihodnji ponedeljek, dne 8. oktobra, blagosloviti novo delo; in tako bode to uzorno lepo svetišče krasen spomenik pok. knezoškofu dr. J. M. Stepschnegg.

(Zahvala.) Slavna posojilnica v Gornji Radgoni podarila je bralnemu društvu pri Kapeli 20 kron, za kar se ji s tem izreka javna srčna zahvala. Odbor.